

סוכיה

נוכית ונשירות גדולות מתוך גרעיני-ההגש" מה התנועותיים, הסדקים הגדולים במערכת השיתוף והשויון, בעיות האשה בקיבוץ שהחמירו מאד, וסטיותיו של הדור הצעיר שלבש לפתע דמות אחרת לגמרי מזו ש ציפו לה — כל אלה הכריחו את ההנהגה ואת חברי הקיבוצים גם יחד לתת את דעתם על הקיבוץ עצמו ובעיותיו, ולהניח לפי שעה הצידה את תסטינות לתיקון העולם כולו.

★ ★ ★

מי יחלק סוכריות?

קיבוץ דומה לבת-מלך עדינה, ש עדישים פוזרו מתחת לסדיניה והגורמים לה נדודי-שינה בלתי פוסקים. לכל קיבוץ ולכל חבר קיבוץ מציקים במיוחד העדשים הפרטיים שלו. אין זה מופרז לומר, שכל בעיה אשר יעקוב חזן נגע בה בחוברתו ש פורסמה לקראת המועצה הארצית התשיעית של הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, שהת קיימה לאחרונה בעין-השופט, כבסיס לדיר גים על "הקיבוץ במבחן הימים", היא, ל דבריו: "בעית יסוד המסכנת את כל קיומו של הקיבוץ".

כל בעיה אצל חזן היא בעיה ש"איתה אנו קמים ונופלים", כל ענין קטן הוא ענין של "עצם קיומנו", כי בקיבוץ, כצורת חיים חלוצית שהמטרה היחידה שלה היא הר כילות, הבעיות הן כה סבוכות וקשורות זו בזו, שכל זעזוע בקודה כלשהי מפר את שיווי-המשקל הכללי וגורר אחריו זעזועים ומכאובים לרוב.

לאחרונה גברו הזעזועים במידה כזו, ש אילו אנשי ההנהגה, שהיו עד כה טרודים במדיניות גבוהה ובכינוסים ארציים ובני לאומיים, נאלצו להפנות את ראשם אחורה. כשהבחינו בסכנה המתקרבת במהירות מב עיתה, הטילו למשל מנהיגי הקיבוץ האר צי על אחד משני ראשי הקיבוץ לחזור על עקביו, ולהתמסר כולו אך ורק לבעיות הקיבוץ. משימה זו הוטלה על חבר משמר העמק יעקוב חזן. הסיפור על "הסחיק סליק" מפורסם מאד.

ושג, הפך הקיבוץ מעין ג'חיות, או תערוכת של מינור ומחנה-כפיה. מחלקת התיירות גוררת לשם את התיירים, כדי ל חזות באטרקציה אקוטית מיוחדת במינה השוכנת לחוף הים התיכון. כל זה קרה תוך עשר שנים. עד כה הופיע הקיבוץ בציבור כאותו נביא ואיש-רוח קאי, שלמרות כל מכאוביו וחוליו, כאב הבטן ודלקת העיניים, היה מסור כלכולו לתיקון העולם. חברי הקיבוץ עסקו בהסדרי השלום בקוריאה, בחופש הכושים בדרום ארצות-הברית, בזכות ההגדרה העצמית של

עשור, והשב. עוד לא היה נושא לקריק טורות בעתונים, כשכתבו עוד "איי" או "פלשתינה" וכשוויטמאן היה הקפה המ פורסם ביותר בארץ ורואל עוד לא היה אפילו קונדיטוריה קטנה וסולידית ברחוב דינגוף הנידה — היו מכנסי התאקי ו חולצת התכלת לבוש לאומי כמעט, וכובע הטמבל שהיום אפשר לראותו רק בקריק טורות של דוש, היה מעורר יותר כבוד מאשר צילינדר בשנת 1958. כך מספרת ההגדה הישראלית על "הימים הטובים ההם". והיא ממשיכה ואומרת: "אז,

הקיבוץ? יודע האורח הישראלי ה הממוצע לומר, "הרי זה מקום שבו עובדים קשה, לא מקבלים כסף, כל היל דים בו משותפים פחות או יותר וגרים בלי הורים, וחבריו חיים על חשבון המדינה והטכנות — אפילו ברוסיה זה אחרת." תשובה מעין זו, אשר הושמעה באוני חוקרי העולם הזה מפי מאות אורחים — עולים חדשים פחות או יותר, נערים ילדי הארץ, עקרות-בית בישובים החתיקים — מרמז על תהליך עמוק ומפכני אשר חל בנוף החברתי של הארץ, בעשר השנים ה אחרונות: התרחקות של העיר מהקיבוץ. התרחקות זו אינה מתבטאת דווקא בהב דלי רמת-מחיה. סממניה הם הנרות הרוח גית, הבורות וחוסר-הענין שמגלה האורח העירוני הממוצע לגבי כל מה שנוגע ל אופי, לתוכן ולמכלול הבעיות והמעשים של אותה יצירה מופלאה, מזוהה ועם זאת ממשית — האוטופיה שהפכה מציאות, ה נקראת קיבוץ.

תהליך ההתרחקות של העיר מן הקיבוץ היה, למרבית התמתון, מלחה בתהליך ה פוך: התקרבות הקיבוץ לעיר. גם תהליך זה אינו מתבטא דווקא באמת-המדינה רמת החיים. בשנים האחרונות עלתה רמת-החיים בקיבוץ במידה רבה: מאכלי הקישואים ה ממולאים ומכנסי התאקי עם השלמים ה צבעוניים, השרפרפים והשולחנות מרגני תנובה פינו את מקומם לריהוט מודרני, לבוש נאה ואוכל מגוון, מזון וסעוים. כיוון ההתקרבות של הקיבוץ לעיר מת בטא את העיר בשטחים אחרים לגמרי: חברי הקיבוץ, ובעיקר הצעירים שבהם, אינם רוי אים את העיר כהחית חיים מנוגדת, זרה ואפילו עוינת לקיבוץ. שוב אין הם רוי אים בסממני החיים של העיר — הריקוד הסאלוני, השלאגר המושר, המוצרים הקו טטיים, מצאת האופנה האחרונות בחזקת מוקצה מחמת מיאוס, כפי שהיו רואים אר תם לפני פחות מעשר שנים. להיפך, באלף ואחת דרכים, גלויות ונסתרות, אם מתוך גאווה צינית מתגרה או מתוך בישנות, הולכים "סממנים" אלה וקונים להם חוקה גם בתוך הקיבוץ. תגהיה אחריהם, בחוגי צעירים כבחוגי החתיקים, גאווה והולכת.

★ ★ ★

האיגוד המקצועי בקמפ'טקה

עבר וזרחוק — לפני עשר שנים בערך, ואולי עוד פחות מזה — כש איש במדינה לא חשב עדיין על חגיגות ה

ולבטיה אין נציגיה מרבים לדבר מחוץ לביתם, פרט לדיוני-תקציב-וקריאות עזרה אחרונות. בפנים בבית, נאמרת האמת כולה: התנועה הקיבוצית הגיעה אל סף משבר — החמור ביותר, כולל קורותיה. המאיים ביותר, בכל קורותיה. משבר זה, על מכלול בעיותיו — השי תוף והשויון, האשה בקיבוץ, שליחי הקיבוץ במפלגה ובמוסדות ובעיות הדור השני במשק — שימש נושא למחקר מעמיק וממושך, אשר ערך צוות מיוחד של "העולם הזה". החל מהשבוע יגיש "העולם הזה" את תוצאות מחקרו על נושא זה, אשר הוא הנזכר והמבוקר פחות מכל נושא אחר בישראל.

שבעים ושנים אלף חברי התנועה הקי בוצית חוגגים בימים אלה את חג פסטיבל הקיבוצים. לראשונה מאז הקמתה, חוגגת התנועה הקיבוצית כולה, על כל זרמיה ופלגיה, במשותף. והיא עושה זאת דווקא בחיפה, בעיבורו של ישוב עירוני. פנים רבות לתנועה הקיבוצית ולמשקיה, מן ועד אילת. את פניה השמחות היא מציגה עתה לראווה בכשרון בתערוכה ובהופעות הפסטיבל. את פניה העצובות, היא משאירה בביתה. כי נוהג מקודש הוא, שאת פניה העצובות אין התנועה הקיבו צית מראה לזרים. על הדיונים הפנימיים המתקיימים בה עתה לעיתים תכופות, היא שומרת בסודי-סודות. על בעיותיה

כשפעם ישבו שלושה — גרמני, אמריקאי ויהודי — לכחוב ספר על בעית ה"סחיק סליק", כתב הגרמני ספריכים בן 5000 מוד, על "כיצד לצוד את הסחיק-סליק". ה אמריקאי פירסם חוברת מצולמת על "טי פול פסיכר-אנליטי בסחיק-סליקים בעלי ס טיות מיניות". היהודי כתב על "הסחיק סליק והבעיה היהודית". אילו היו מטילים על יעקוב חזן ועל מחלקת ההסברה של הקיבוץ הארצי לעסוק בבעיות הקיבוץ לפני חמש שנים, היו כותבים ראשי פרקים ב200 עמוד, בתוספת ביבליוגרפיה. על הסחיק-סליק והסינתזה בין הציונות החלוצית והסוציאליזם המהפ כיני, אולם הפעם, בדיונים הקראת המוע כי האחרונה של הקיבוץ הארצי, שנערכו

האינדיאנים ובעיות האיגוד המקצועי ב קמפ'טקה או מומביק, לעיתים נעצרה קצת הנשימה, והדופק לא פעל כהלכה. אז היו נותנים לקיבוצאים גולת מרץ של קצת ציונות מעורבת בקמצוץ סוציאליזם ואחת עמים, והכל המשיכו להסתער קדימה. ההנחה הייתה: "הקיבוץ הוא אמצעי ב מאבק להגשמת הציונות והסוציאליזם, אך גם תכלית וצורת חיים לעצמו". אז הושם הדגש על החלק הראשון. כיום מרגישים הכל — ובראש וראשונה אנשי השורה — כי "העסק אינו דופק". אחרי עשר שנים הבינו כי שום גולת מרץ לא תועיל. "דרוש אברהאל רציני", החלו לוחשים בחדרי חדרים. ריבוי העיזבות, הצטמקות התנועה החי

בימים הטובים ההם, להיות קיבוצניק זה היה מעורר יותר כבוד והערצה מאשר ל היות היום נספח עתונות בשגרירות ישראל בצרפת. לא היתה תעודת-זהות טובה מזו. תעודת-ישר מושלמת מזו. מי שלא היה קי בוצניק היו מביטים עליו כאילו היה חזיר. מי שעזב קיבוץ, נחשב לחזיר מת". היום נחשב הקיבוצניק לחמור, ומי ש עוזב קיבוץ הינו כמשיח הרוכב עליו. בימים ההם, עם כל הזרות והשוני שבין קיבוץ לעיר, ידע כמעט כל יהודי יושב בפלשתינה-א"י, "ממה מריח" הקיבוץ. כל אחד היה מתגאה בספרו כי הוא, או אשתו או בנו, היו פעם חברי קיבוץ. היום, בכליל תצוגות-אופנה והביתנים בירידים בני לאומיים, המעילות והשחיתות, השא, שב.